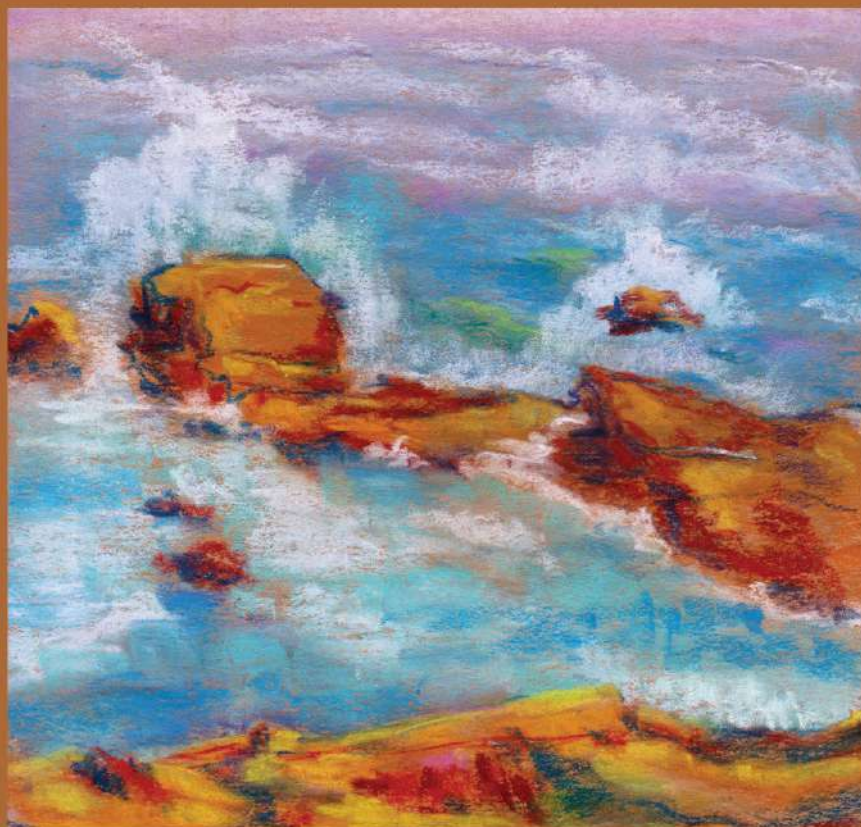

SAMUEL

—
Jack London

Hledáte místo, kde...

... můžete celý den studovat nebo pracovat?

... seženete knížku pro zábavu, do školy, k poučení?

... stahujete e-knihy, posloucháte hudbu, tisknete 3D?

... osobně potkáte české i světové autory?

... můžete zajít na koncert, filmy artové i 3D?

Právě jste ho našli!

Městská knihovna v Praze

43 poboček, **3** pojízdné knihovny, **4 000** akcí ročně,
2 000 000 dokumentů, **60 Kč** za registraci

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.e-knihovna.cz

www.facebook.com/knihovna

Samuel

Jack London

Přeložil Ivan Schulz

Znění tohoto textu vychází z díla [Samuel. Povídky rybářské hlídky](#) tak, jak bylo vydáno nakladatelstvím F. Topič v Praze v roce 1920. Pro potřeby vydání Městské knihovny v Praze byl text redakčně zpracován.

Text díla (Jack London: Samuel), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), není vázán autorskými právy.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uveďte autora-Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.0 z 15. 5. 2019.

Markéta Henanová by byla význačnou postavou za všech okolností, nikdy však více, než když jsem se s ní náhodou setkal a kdy měla na svých zádech pytel obilí ve váze dobrého centu a kráčela jistým, byť i klátivým krokem od zadku vozu ke kolně a zastavovala se přitom na okamžik, aby nabrala sil u příkrých schodů vedoucích k obilní sýpce. Byly tam čtyři takové stupně a vystupovala po nich po jednom, zvolna, aniž by vrávorala a s takovou naprostou jistotou, že mě ani nenapadlo, že by jí její síla mohla selhat a že by ten centový pytel spadl z toho vyhublého, uvadlého těla prohýbajícího se téměř pod ním. Bylo totiž patrné, že je to stařena, a právě její stáří přimělo mne, že jsem zůstal stát u vozu a pozoroval ji.

Šestkrát prošla mezi vozem a kolnou, pokaždé s plným pytlem na hřbetě, a mimo zběžný pozdrav nevěnovala mi žádné pozornosti. Pak, když vůz byl již prázdný, nahmatala sirky a zapálila si krátkou hliněnou dýmku, poté co zmáčkla doutnající tabák mozolnatým a patrně vysíleným palcem. Její ruce byly pozoruhodné. S velkými klouby, šlachovité a znetvořené prací, plné mozolů, s nehty tupými, polámanými, tu a tam s jizvami a ranami zahojenými a hojícími se, jak bývá u rukou těžce pracujících lidí. Na hřbetě rukou byly silné, vyvstávající žíly, důkaz stáří a těžkého plahočení. Při pohledu na ně bylo těžko věřit, že to jsou ruce ženy, jež kdysi byla kráskou ostrova Mc Gill. Toto poslední zvěděl jsem ovšem až později. V té době neznal jsem ještě ani její osobu, ani její životopis.

Na nohou měla těžké střevice. Nohy bez punčoch, a když šla, pozoroval jsem, že její bosé nohy vězely v sešlapaných, jakoby ze železa zhotovených střevicích plných záhybů, narážejících při každém kroku na její hubené kotníky. Její tělo, neforemné a bez pasu, bylo oděno hrubou mužskou košilí a potrhanou flanelovou

suknicí, jež byla kdysi červená. Byla to však její tvář vrásčitá, zvadlá, zvětralá, vroubená aureolou nečesaných a chundelatých chumáčů šedivých vlasů, jež mne upoutala. Ani rozčuchané vlasy, ani husté vrásky nedovedly zakrýt nádherně klenuté čelo, vysoké a široké, bez nejmenší známky nějaké nepravidelnosti.

Zapadlé tváře a zvadlý úzký nos vyprávěly málo o jakosti života plápolajícího za jejíma jasně modrýma očima. Přes husté vrásky, jež nedovedly jaksi zbavit je lesku, byly její oči jasné jako oči děvčete, upřímné, prozíravé a hleděly tak pevně, že jejich pohled přiváděl až do rozpaků. Zvláštní byla vzdálenost mezi nimi. Šťastní jsou lidé, muži nebo ženy, jejichž oči jsou od sebe na vzdálenost jednoho oka, avšak oči Markéty Henanové byly od sebe vzdáleny dobře na půldruhého. Její tvář byla však tak souměrná, že tento význačný rys nepůsobil nepříjemný dojem, a proto snad mohl i uniknout pozornosti povrchního pozorovatele. Ústa bez význačného tvaru a bezzubá, s koutky svěšenými a rty suchými a jako pergamenovými, nejevila nicméně ochablost svalů, tak obvyklou při stáří. Mohly to být rty mumie, kdyby nebylo dojmu nepoddajnosti a pevnosti, jež budily. Ne že by byly bez života. Naopak, zdály se být vědomě sevřeny a nadány svalovou i duševní rozhodností. V nich a v jejich očích bylo tajemství jistoty, s níž vynášela těžké pytle po příkrých schodech, bez jediného falešného kroku nebo zapotácení, a vysypávala je na sýpce.

„Jste už stará na to, abyste dělala takovou práci,“ odvážil jsem se podotknout.

Pohlédla na mne zvláštním pevným pohledem a myslila a mluvila s onou pomalou rozvážností, jež byla u ní vůbec charakteristická, jako by si byla vědoma věčnosti, v níž nebyl potřeba žádný spěch. Opět měl jsem dojem její neobyčejné jistoty a pevnosti. V této věčnosti, již si byla tak vědomá, bylo dosti času pro pevný rozvážný krok a neochvějnou rovnováhu – zkrátka pro jistotu. V jejím duševním životě bylo právě tak málo možnosti nepravého

kroku nebo klopýtnutí jako ve způsobu, jakým nosila centové pytle obilí. Tento dojem vyvolával ve mně až nevolnost. Zde byla lidská duše, jež nalézala se jaksi mimo obyčejnou lidskost, mimo ojedinělé letmé okamžiky. A čím více jsem poznával v následujících týdnech Markétu Henanovou, tím tajemnější a vzdálenější se mi zdála být. Byla tak odlišná jako obyvatel nějaké vzdálené hvězdy a ani ona, ani její okolí nemohlo mi poskytnout žádný pokyn o tom, jaký způsob života, jakého druhu city nebo pravidla filosofického nazírání učinily ji tím, čím byla a čím je.

„Bude mi již dvaasedmdesát za čtrnáct dní po Velkém pátku,“ řekla v odpověď na mou otázku.

„Ale jste už stará na takovou práci, to je práce pro silného muže, a ne pro vás,“ trval jsem na svém.

Zdálo se, že se opět ponořila do ovzduší té rozvážné věčnosti a působilo to na mne tak zvláštním způsobem, že bych se nedivil, kdybych se byl probudil o nějaké století později a shledal, že právě počíná pronášet svou odpověď –

„Práce přece musí být hotová a nemám nikoho.“

„Což nemáte děti, nemáte příbuzné?“

„Ó ano, mám jich více než dost, nezdá se jim však, že by mi měli pomoci.“

Vyňala na okamžik z úst svou dýmku a dodala, když pokynula hlavou k domu: „Žiji tam sama.“

Pohlédl jsem na dům, krytý došky a dosti rozsáhlý, na velkou kolnu a stáje a na rozsáhlá pole, jež, jak jsem věděl, jistě náležela ke stavení.

„Je to trochu mnoho půdy na vás samotnou.“

„Ó ano, dosti mnoho, sedmdesát jiter. Můj muž měl s tím hodně co dělat se synem a čeledínem, když ani nemluví o nádenících ve žních a služce doma.“

Vylezla na vůz, vzala do rukou otěže a upřela na mne své rozumné, smělé oči.

„Snad jste sem přišel přes vodu – z Ameriky, myslím?“

„Ano, jsem Američan,“ odvětil jsem.

„Nenašel jste asi v Americe mnoho lidu z ostrova Mc Gill, ne?“

„Ne, nepamatuji, že bych se tam setkal s někým odtud.“

Přikývla hlavou.

„Ano, ano, jsou to takoví domácí lidé, ačkoli neříkám, že se nepodívají taky daleko do světa. Nakonec ale vracejí se vždy zase domů, pokud nezahynou v moři nebo je nezahubí zimnice a jiná nemoc v cizí zemi.“

„Vaši synové vydali se tedy také asi na moře a vrátili se zase domů,“ vyptával jsem se.

„Ach ano, všichni mimo Samuela, ten se utopil.“

Při zmínce o Samuelovi byl bych přísahal, že vidím zvláštní lesk v jejích očích, a zdálo se mi, jakoby nějakým telepatickým vlivem, že jsem postřehl v jejím pohledu jakousi hroznou, nesmírnou touhu. Zdálo se mi, že zde je klíč k jejímu tajemství, nit, jež náležitě sledována přivedla by mne k objasnění všeho toho zvláštního, podivného na té stařeně. Připadlo mi, že tudy lze nahlédnout do jejího nitra a že v tom okamžiku zableskla přede mnou její duše. Na mém jazyku chvěla se otázka, žena mne však předešla. Zamlaskla na svého koníka a se slovy „Dobrý den, pane“ odjela.

* * *

Prostý, domácí lid je obyvatelstvo ostrova Mc Gill a pochybuji, že na celém světě lze nalézt lidi střízlivější, spořivější a příčinlivější. Potkal-li je někdo v cizině – a aby je potkal v cizině, musel je potkat na moři, neboť byli to míšenci námořnického a selského plemene – nepokládal by je nikdy za Iry. Za Iry se vydávali tím, že s pýchou mluvili o severním Irsku a posmívali se svým skotským bratrům, a přece byli nesporně skotského původu, Skoty přesazenými sice, před dávnou dobou, ale přesto Skoty s tisícem jejich charakte-

ristických znaků, nemluvím-li ani o zvláštnostech řeči a tvrdé výslovnosti, jež nic jiného než jejich úzké spojení se Skoty mohlo udržet až do dnešní doby.

Úzký průliv, sotva půl míle široký, odděluje ostrov Mc Gill od irské pevniny, a dostaneme-li se jednou přes tento průliv, octneme se ihned v naprosto jiném kraji. Skotský ráz je silný a lid, abychom s tím počali, je presbyteriánský. Uváží-li se, že na celém ostrově není hospoda a že tam bydlí sedm tisíc duší, lze nabýt jakéhosi dojmu střídmosti obyvatelstva. Jelikož jsou oddáni starým zvykům a obyčejům, veřejné mínění a kněží jsou mocní činitelé, otcové pak a matky jsou ctěni a posloucháni jako na málokterých místech moderního světa. Schůzky mladých netrývají nikdy déle než do desáté večer a žádné děvče nevyjde se svým hochem bez vědomí a svolení svých rodičů.

Mladí muži odcházejí na moře, aby se otrkali v různých přístavech, plných hanebností a ničemností, a vracejí se občas, mezi jednotlivými plavbami, aby žili opět v té staré přísné mravnosti, nezdrželi se s děvčetem déle než do desáté večer, poslouchali kněze každou neděli a doma tatáž přísná pravidla a naučení, jež jim rodiče kážou od doby, kdy byli ještě chlapci. Mnoho se naučí o ženách na všech koncích světa, tito přímořští synkové, dovedou si však podržet i svou opatrnost a rozvážnost a nikdy si nepřiváželi ženy domů z ciziny. Jedinou výjimkou z toho byl učitel, jenž provinil se tím, že si přivedl ženu z druhého, na půl míle vzdáleného břehu průlivu. Nebylo mu to však nikdy odpuštěno a žil ve stínu svého činu po zbytek života. Po jeho smrti žena vrátila se opět přes průliv mezi vlastní lid a skvrna na štítu ostrova Mc Gill byla zahlazena. Námořníci žení se posléze s děvčaty ze své vlastní domoviny a stávají se z nich usedlé příklady všech ctností, jimiž ostrov je tak pověstný.

Ostrov Mc Gill neměl svou historii. Nehonosil se žádnou z příhod, jež tvoří dějiny. Nebyly tam nikdy zelené odznaky, ani fenianské spiknutí, ani občanské rozbroje a nepokoje. Dražbu pamatovali tam

všeho všudy jednou a ta konala se ještě na radu právního zástupce. Tak ostrov Mc Gill byl bez letopisů. Historie kráčela mimo něj. Ostrov platil své daně, uznával svou vrchnost a nechal svět na pokoji: vše, co za to žádal, bylo, aby také svět jej nechal na pokoji. Svět skládal se ze dvou částí – z ostrova Mc Gill a pak z ostatního. A co nepatřilo k ostrovu Mc Gill, bylo cizí a barbarské, a právem – což nepřinášeli snad domácí synkové ze svých námořních cest dosti zpráv o tomto světě a jeho bezbožnosti?

* * *

Po prvé dozvěděl jsem se o ostrovu Mc Gill od kapitána nějaké glasgowské obchodní lodi jako cestující z Colombo do Rangoonu a od něho pocházel list, jež jsem tam nesl a který mi zjednal přístup do domu paní Rossové, vdovy po námořním kapitánu, jež tam žila se svou dcerou a dvěma syny, taktéž kapitány, nyní někde na moři na cestách. Paní Rossová nepřijímala strážníky a byl to pouze dopis kapitána Rossa, který byl příčinou, že mi poskytla lože a stravu. Navečer po mém setkání s Markétou Henanovou vyptával jsem se paní Rossově a okamžitě jsem poznal, že jsem skutečně klopýtl o tajemství.

Jako všichni ostatní na ostrově Mc Gill, jak jsem se mohl brzo přesvědčit, také paní Rossová jevila z počátku nechuť mluvit o Markétě Henanové vůbec. Přece však od ní jsem se toho večera dozvěděl, že Markéta Henanová byla kdysi jednou z krásek ostrova. Sama dcera zámožného hospodáře vdala se za Tomáše Henana, taktéž zámožného. Mimo obvyklé povinnosti hospodyně nebyla nikdy zvyklá na práci a na rozdíl od mnoha jiných žen ostrova nepřiložila nikdy své ruce k polní práci.

„A jak to je s jejími dětmi?!“ tázal jsem se.

„Dva z jejích synů, Jamie a Timotej, se oženili a jsou na moři. Ten velký dům blízko pošty náleží Jamiemu. Dcery, dokud se nepro-

vdaly, žily u svých bratrů, až pak pro ně také někdo přišel. A ostatní jsou mrtví.“

„Samuelové,“ doložila Klára hlasem, v němž jsem tušil posměšek.

Klára byla dcera paní Rossové, statná, mladá žena hezké tváře a zvláště krásných černých očí.

„Není čemu se vysmívat,“ kárala ji matka.

„Samuelové?“ ozval jsem se. „Nerozumím tomu.“

„Její čtyři hoši, kteří zemřeli.“

„A všichni se jmenovali Samuel?“

„Ano.“

„Zvláštní,“ prohlásil jsem v nastalém tichu.

„Velice zvláštní,“ paní Rossová přisvědčovala a pokračovala vytrvale v pletení kazajky na svých kolenou – jednoho z těch ne-sčíslných kusů oděvu, jež pletla do nekonečna pro své syny-kapitány.

„A pouze Samuelové jí zemřeli?“ vyptával jsem se a pokoušel se dozvědět více.

„Ostatní zůstali naživu,“ zněla odpověď. „Statná rodina – nebyla lepší na celém ostrově, a statnější hoši nevydali se nikdy na moře z ostrova Mc Gill. Náš kněz dával je vždy za příklad všem ostatním. A také proti děvčatům nikdo ani nešpitl nic ošklivého.“

„Ale proč ji tedy na stará kolena nechali samotnou?“ dotíral jsem dále. „Proč její vlastní tělo a krev o ni nedbá? Proč žije sama samotinká? Což ji nikdo z nich nikdy nenavštíví a nestará se o ni?“

„Ani jednou za celých dvacet let a déle. Upletla to na sebe sama. Vyhnala je z domu právě tak, jako utrápila starého Toma Henana, svého manžela, k smrti.“

„Pije?“ odvážil jsem se hádat.

Paní Rossová zavrtěla hlavou všecka pobouřena, jako by pití bylo slabostí příliš nízkou, než aby mělo místo mezi slabostmi ostrova Mc Gill.

Následovala dlouhá pomlka, za níž paní Rossová pletla vytrvale dále a pouze pokynem hlavy dala svolení, když Klářin nápadník, kormidelník na plachetní lodi, přišel a žádal, zda si smí s ní vyjít na procházku.

Prohlížel jsem si půl tuctu pštrosích vajec visících v koutě na zdi jako chumáč nějakého podivného ovoce. Na každé skořápce byly namalovány ohromné mořské vlny, na nichž zmítaly se lodi s plnými plachtami s nedostatkem perspektivy, vyrovnaným pouze přesným technickým provedením. Na obrubě krbu ležely dvě velké lastury perlorodky, patrně párek, ozdobené složitými vzory vyrytými trpělivýma rukama zločinců v Nové Kaledonii. Uprostřed krbu byla vycpaná rajka a po světlici byly všude vidět nádherné lastury z jižních moří, ušlechtilé proutky korálů vyčnívající z mušlí zvaných pi-pi a uložené pod skleněné nástavce, asagaje¹ z Jižní Afriky, kamenné sekery z Nové Guineje, veliké pytlíky na tabák z Aljašky, zdobené vzory heraldických totemů, bumerang z Austrálie, modely potápěčských člunků, kanibalská kai-kai, mísa z Markézských ostrovů a křehké ozdůbky z Číny a z Indie, vykládané perletí a vzácným dřevem.

Prohlížel jsem tyto různé trofeje přinesené domů námořnickými synky a přemýšlel jsem o tajemství Markéty Henanové, jež utrápila svého manžela k smrti a byla opuštěna veškerým příbuzenstvem. Pití to nebylo. Co to tedy bylo? – Snad její ukrutnost? Nebo nějaká přílišná nevěra? Nebo snad hrozný starosvětský vesnický zločin?

Vyslovoval jsem své domněnky, paní Rossová však ke všemu vrtěla pouze hlavou.

„Ne, tak to nebylo,“ řekla. „Markéta byla dobrou ženou a dobrou matkou a pochybuji, že by ublížila mouše. Vychovala svou rodinu v bázni boží, mravnou a způsobnou. Její neštěstí bylo, že se pomínila rozumem – stal se z ní idiot.“

1 Africký černošský oštěp. *Pozn. red.*

Paní Rossová poklepala si významně na čelo, chtěla tím naznačit pomatení rozumu.

„Ale vždyť jsem s ní mluvil dnes odpoledne,“ namítal jsem, „a shledal jsem, že je to rozumná žena – neobyčejně bystrá na svůj věk.“

„Ano, a souhlasím se vším, co pravíte,“ pokračovala klidně. „O tom však nemluví. Mluví jen o její šílené, hříšné zatvrzelosti. Zatvrzelejší žena, než je Markéta Henanová, ještě nikdy nežila. A všechno jen kvůli Samuelovi, tak se jmenoval její nejmladší, a jak se vypravuje, nejmilejší bratr – ten, co umřel vlastní rukou následkem omylu tehdejšího faráře a proto, že nový kostel nebyl ještě uznán a zapsán v Dublině. Mohla v tom vidět, že je to nešťastné jméno, ale nechtěla to uznat, a co bylo řečí, když pokřtila své první dítě Samuel – hoch, toho, co umřel na záškrť. Ale co ona udělala? Pokřtila druhého zase Samuel a byly mu teprve tři roky, když spadl do džberu s horkou vodou a uvařil se až k smrti. A to všechno bylo, povídám, jen z její hříšné, bláznivé tvrdohlavosti. Musela mít Samuela a čtyři její hoši to zaplatili smrtí. Po smrti prvního přišla k ní její vlastní matka, klekla před ní v blátě a prosila ji, aby už druhého tak nejmenovala. Ale ona nedala si říci, nedala si vymluvit svůj úmysl. Markéta Henanová měla vždycky svou hlavu a nejvíce, když šlo o jméno Samuel.“

Zkrátka zbláznila se s tím Samuelem. Nepřišli snad všichni sousedé a všichni příbuzní mimo ty, kteří s ní bydlili v jednom domě, když dala křtít i druhého – toho, co se pak uvařil? Ovšemže šli a sotva se jí kněz ptal, jaké jméno dítě má mít, řekla ‚Samuel‘, a hned všichni vstali a šli z domu. A neobrátila se snad ve dveřích ještě její teta Fannie, sestra její matky, a neřekla nahlas, aby to všichni slyšeli: ‚Proč chce zabít to ubožátko?‘ Kněz to slyšel dobře a hned se mu to nelíbilo, ale jak potom řekl mému Larrymu, co si mohl počít? Ta žena si to přála a nebylo zákona, že by matka nesměla dát pokřtít dítě podle svého přání.

A neměla snad potom ještě třetího Samuela? A když zahynul na moři, neporušila všechny zákony přírody, aby měla ještě čtvrtého? Bylo jí sedmačtyřicet, pravím vám, a měla ještě v sedmačtyřiceti dítě. Myslete si! V sedmačtyřiceti! Bylo to tehdy pěkné pohoršení!”

* * *

Od Kláry dozvěděl jsem se druhého dne ráno historiku o nejmilejším bratru Markéty Henanové a v týdnu, jenž následoval, zaslechl jsem zde něco, tam něco, až jsem si mohl složit celou tragédii Markéty Henanové. Samuel Dundee byl nejmladší ze čtyř bratrů Markétčinych a ona ho, jak mi Klára vypravovala, přímo zbožňovala. V době, kdy se ženil s Anežkou Hewittovou, šel na moře jako kapitán plachetní lodi. Ji popisovali jako štíhlé děvče jemných rysů a nervově přecitlivělou. Jejich sňatek byl první v „novém“ kostele a po čtrnáctidenních líbáncích Samuel políbil svou ženu na rozloučenou a plul jako kapitán velké čtyřstěžňové bárky Loughbank.

A právě tím „novým“ kostelem to bylo, že kněz udělal chybu. A nebyla to jen chyba kněze samotného, jak mi pak vysvětloval jeden ze starších, neboť byla to právě tak chyba celé církevní rady v Coughleenu, čítajícím patnáct kostelů na ostrově Mc Gill a na pevnině. Starý kostel, už k nepotřebě, byl stržen a nový byl vystavěn na starých základech. Protože základy byly tytéž, kostel měl opět tutéž podobu lodi a knězi ani církevní radě vůbec nenapadlo, že nový kostel byl podle zákona jiný než onen starý.

„A tři párky měly oddavky hned první týden v novém kostele,“ vypravovala Klára. „První ze všech Samuel Dundee s Anežkou Hewittovou, druhého dne Albert Mahan a Minnie Duncanová a koncem týdne Eddie Troy a Flo Mackintoshová – vesměs námořníci a do šesti neděl odebral se poslední z nich na svou loď a pryč, a nikdo z nich ani netušil, jak v tom byli bídně.“

Skřítek zmatku se tomu jistě chechtal. Vše šlo podle jeho chuti. Oddavky konaly se v prvním týdnu v květnu a ne dříve než za tři měsíce kněz, jak zákon předpisuje, podal svůj čtvrtletní výkaz civilním úřadům v Dublině. A hned nato přišlo sdělení, že kostel nemá zákonnou existenci, neboť nebyl zapsán do seznamu podle zákonných předpisů. To bylo napraveno tím, že byl ihned zapsán, avšak nebylo možno rovněž tak rychle napravit ona manželství. Všichni tři manželé námořníci byli pryč a jejich ženy nebyly zkrátka jejich ženami.

Ale kněz nebyl pro to, aby kvůli tomu byl nějaký poplach,“ řekla Klára. „Svolal radu a vyčkával dobu, až se hoši vrátí opět z moře. Náhoda tomu chtěla, že byl právě mimo ostrov na křtu, když Albert Mahan se neočekávaně vrátil, jak jeho loď připlula do Dublinu. Bylo devět hodin v noci, když se kněz ve svých pantoflích a nočním prádle dozvěděl tuto novinku. Hned vyskočil a už křičí o koně a sedlo a žene se jako vítr pro Alberta Mahana. Albert si chtěl právě lehnout a stáhl již jednu botu, když přijel kněz.

„Pojďte se mnou, celý párek,“ povídá, sotva dechu popadal. „Pročpak, když jsem k smrti unaven a chci si lehnout do postele?“ povídá Albert. „Musíte být podle zákona oddáni,“ povídá kněz. Albert se zamračil a povídá: „Nu, velebníčku, vy žertujete,“ ale sám pro sebe, jak jsem ho pak slyšela často vypravovat, myslel, že se kněz tentokrát přece jen jednou ve svém životě napil kořalky.

„Což pak nejsme oddáni?“ povídá Minnie. Kněz potřásl hlavou. „A nejsem snad paní Mahanovou?“ „Ne,“ povídá on, „nejste paní Mahanovou. Jste jen slečnou Duncanovou.“ „Ale vždyť jste nás sám oddával,“ na to ona. „Oddával a neodával,“ zase on. A řekl jim celý ten zmatek a Albert si hned natáhl botu a šli s knězem a ten je oddal náležitě a dle zákona, a jak Albert Mahan pak často říkal: „Každému se hned tak na ostrově nepřihodí, aby měl dvě svatební noci.“

O šest měsíců později se Eddie Troy vrátil domů a byl náležitě znovu oddán. Avšak Samuel Dundee byl na cestě tři léta a jeho loď

potkalo neštěstí. A aby věc byla ještě horší, dítě, hoch, už dvě léta starý, čekal na něho v náručí jeho ženy. Měsíce mýjely a žena počala hubovat a stále jen naříkala. „Nemyslím na sebe,“ říkala prý stále, „ale na toho ubohého sirotečka. Stalo-li se něco Samuelovi, jak to bude s dítětem?“

V novinách uváděla se již Loughbank jako ztracená loď a majitelé přestali posílat měsíčně polovici Samuelova platu jeho ženě. Byla to otázka manželského původu dítěte, jež jí stále tanula na mysli, a když všechna naděje na Samuelův návrat selhala, utopila se i s dítětem v průlivu. A teď nastala ještě větší tragédie. Loughbank nebyla ztracena. Po celé řadě strastí a průtahů příliš nekonečných, než aby bylo možno všechny uvádět, vykonala jednu z těch dlouhých, vzácných cest, jak se stane jednou nebo dvakrát za padesát let. Jak se asi skřítek popadal smíchem za boky! Samuel se vrátil z moře, a když se dozvěděl, co se stalo, prasklo mu něco v hlavě nebo v srdci. Příštího rána našli ho tam, kde se pokusil o sebevraždu, nad hrobem ženy a dítěte. V celé historii ostrova Mc Gill nepamatoval nikdo tak hrozné smrtelné lože. Naplival knězi do tváře, vynadal mu a zemřel za rouhání tak strašného, že ti, kdo ho ošetřovali, přitom odvraceli své tváře a třásly se jim ruce.

A přes to všecko Markéta Henanová pojmenovala své první dítě Samuelem!“

* * *

Jak vysvětlit její tvrdošijnost? Nebo byla to nějaká duševní choroba, jež ji nutkala k tomu, že chtěla mít dítě, jež by se jmenovalo Samuel? Její třetí dítě bylo děvče nazvané podle ní, čtvrtým pak byl opět hoch. Přes rány osudu, jež ji už navštívily, a přes hrozící ztrátu přátel a příbuzných trvala na svém rozhodnutí, že dítě se bude jmenovat po jejím bratru. V kostele se jí vyhýbali ti, kdo s ní vyrostli. Její matka po poslední marné prosbě opustila její dům s pohrůžkou,

nazve-li tak dítě, že vícekrát na ni nepromluví. A ačkoli ta stará paní žila ještě přes třicet let, splnila své slovo. Kněz byl ochoten pokřtít dítě kterýmkoli jménem mimo Samuela a všichni kněží na ostrově Mc Gill odepřeli pokřtít je jménem, jež zvolila. Mluvílo se o tom, že Markéta Henanová bude se dovolávat zákona, nakonec však donesla dítě do Belfastu a tam bylo pokřtěno jménem Samuel.

A pak nepříhodilo se nic. Celý ostrov byl zmaten. Hoch rostl a prospíval. Učitel nikdy nepřestal tvrdit, že je to nejbystřejší hoch, jehož kdy viděl. Samuel byl znamenitě konstrukce a měl úžasné podmínky k životu. K všeobecnému překvapení unikl všem obvyklým dětským nemocem. Osypky, černý kašel a zánět průšnic ani se o něho nepokusily. Byl vyzbrojen proti nákaze, obrněn proti všem nemocem. Bolest hlavy a uší byla mu věcí neznámou. Ani žádná boule nebo vřed neukázaly se nikdy na jeho zdravé kůži, jak mi vypravoval jeden ze sousedů. Překonal školské rekordy i v učení, i v tělocviku a napráskal všem hochům svého věku na ostrově Mc Gill.

Byla to vítězosláva pro Markétu Henanovou. Tento vzor a příklad byl její a nesl její milované jméno. Mimo jedinou výjimku – její matku – přátelé a příbuzní povolili a uznávali, že se mýlili, ačkoli byly tu také ještě tvrdohlavé baby, které trvaly úporně na svém mínění a kroutily povážlivě hlavami nad svými hrnečky kávy. Hoch byl příliš neobyčejný, než aby mohl vydržet. Nebylo pro něho vyhnutí před kletbou jména, jež mu jeho bezbožná matka určila. Mladé pokolení přidalo se na stranu Markéty Henanové a vysmívalo se jim, avšak baby vrtěly hlavami dále.

Následovaly další děti. Páté bylo opět hoch, jehož nazvala Jamie, a rychle za sebou následovala pak tři děvčata Alice, Sára a Nora, pak hoch Timotej a opět dvě děvčata, Florence a Katie. Katie byla poslední, jedenáctá a Markéta Henanová ve svém pětatřicátém přestala v další produkci. Posloužila dobře ostrovu Mc Gill i královně. Měla devět zdravých dětí, všechny prospívaly a zdálo se, že

neštěstí ji opustilo smrtí prvních dvou. Devět jich žilo a jedno z nich se jmenovalo Samuel.

Jamie rozhodl se taktéž jít na moře, ačkoli to nezáviselo ani tak na jeho volbě, jako spíše na obyčejí, neboť nejstarší syn na ostrově Mc Gill zůstal vždy doma, kdežto údělem ostatních bylo brázdit moře. Timotej následoval Jamieho a v době, kdy ten stal se po prvé velitelem parníku obchodního loďstva v Cardiffu, Timotej stal se kormidelníkem velké plachetní lodi. Samuel však nepřilnul dobře k půdě. Rolnický život neměl pro něho půvab. Jeho bratři vydali se na moře ne dle svého přání, nýbrž protože to byl jediný způsob, jak si mohli dobývat chleba, a on, jenž nemusel jít, záviděl jim, když po návratu z cest seděli u krbu a vypravovali své úžasné historky ze zázračných krajů tam za mořem.

Samuel stal se učitelem spíše proti mysli svého otce, a odešel dokonce do Belfastu na zkoušky a přinesl si ještě zvláštní vysvědčení. Když starý učitel šel na odpočinek, Samuel převzal jeho úkol. Nicméně tajně studoval plavectví a bylo rozkoší pro Markétu, když u krbu přes kapitánské dekry svých bratrů uváděl je do rozpaků v teoriích jejich povolání. Tom Henan jediný byl pobouřen, když Samuel, školní učitel, gentleman a dědic henanského statku, vydal se na moře jako plavec. Markéta chovala neochvějnou víru ve hvězdu synovu, a ať dělal cokoli, byla přesvědčena, že tak je nejlépe. Jako vše ostatní, co vztahovalo se k jeho pověstné již osobě, byl i jeho postup na nově zvolené dráze tak rychlý, jak to dosud nikdo nepamatoval. Sotva s dvouletou námořní zkušeností plavce byl vzat z předního srubu a ustanoven prozatímním druhým kormidelníkem. To stalo se v přístavu plném zimnice na západním pobřeží a zkoušející výbor kapitánů uznal, že věděl více z námořních věd, než oni pamatovali nebo zapomněli. Za dvě léta nato vyplul z Liverpoolu jako kormidelník lodi Starry Grace s dekrem lodního důstojníka. A tu se přihodilo to, nad čím baby vrtěly po léta hlavami.

Vypravoval mi to Gavin Mc Nab, také rodák z ostrova Mc Gill, který byl tehdy spolu s ním na Starry Grace.

„Dobře to pamatuji,“ řekl. „Pluli jsme svým směrem k východu za nepříznivého povětrí. Samuel Henan byl tak dobrým námořníkem, jakého jsem kdy neviděl. Pamatuji jeho pohled toho posledního dne, jak hleděl na mohutné vlny valící se za námi a jak pozoroval naši loď, tu starou herku, a díval se, jak ji berou – kapitán byl dole a pil už po několik dní. Bylo sedm hodin ráno, když Henan obrátil loď po větru, neodvažoval se již plout na tom hrozném vzedmutém moři kupředu. V osm, po snídani, sestoupil dolů a za půl hodiny nato vystoupil kapitán s opilými očima, potácel se a držel se zábradlí. Z moře se jen kouřilo, povídám vám, a on tu stál, mžoural očima a kýval hlavou a přitom mluvil sám k sobě. ‚Odpadni od větru,‘ řekl posléze muži u kormidla. ‚Můj Bože!‘ řekl druhý kormidelník, stojící vedle něho. Kapitán na něho ani nepohlédl, ale jen bručel a mručel něco k sobě. Ale pak se pojednou natáhl zpříma, pohodil hlavou nazad a řekl: ‚Zatoč kolem, hochu – nu tak, u všech všudy! Jsi hluchý, že mne neslyšíš?‘

Měl štěstí opilce, neboť Starry Grace zabočila do té vichřice, aniž by nabrala džber vody, zatímco druhý kormidelník houkal rozkazy a mužstvo pracovalo jako šílené. A kapitán jen si pokyvoval spokojeně hlavou a vrátil se dolů ke své whisky. Byla to prostě vražda na nás všech, neboť ani největší loď nemohla by se v tom vichru udržet. Nikdy jsem nic takového neviděl. Nikdo si nedovede něco takového myslit, přestože byl jsem na moři už jako hoch a bylo to čtyřicet let. Pravím vám, že to bylo zkrátka hrozné.

Tvář druhého kormidelníka byla bílá jako mrtvola a vydržel tam tak půl hodiny, pak mu to ale bylo již příliš mnoho, šel dolů a zavolal Samuela a třetího. Ano, dobrý námořník byl Samuel, ale i pro něho to bylo příliš mnoho. Hleděl a zkoumal, hleděl a zkoumal, nevěděl si však rady ani pomoci. Nemohl již s lodí zabočit, neboť mužstvo a všecko ostatní by bylo přitom smeteno do moře. Nedalo se nic

dělat než čekat a hnát se dále. A ať je to tak nebo tak, jsme stejně ztraceni, neboť dříve či později vlny se jistě přes nás převalí a pohltí vše.

Řekl jsem vám, jaká to byla vichřice? Nic horšího jste nikdy neviděl. Sám čert v tom musel mít ruce, že nám to tak zavařil. Viděl jsem už leccos, ale něco takového bych nechtěl již do smrti vidět. Nikdo se neodvážil zůstat na své pryčně a nikdo nechtěl zůstat na palubě. Všichni vylezli na střechu kajuty, drželi se tam a čekali, jak bude dále. Všichni tři důstojníci byli na velitelském můstku, dva muži byli u kormidla a jediným dole byl kapitán opilý a chrápající.

A vtom jsem viděl, jak se to blíží, na míli daleko, tyčící se nad vlnami jako nějaký ostrov v moři – největší vlna, jakou jsem kdy viděl. Tři důstojníci stáli pospolu, hleděli na ni a modlili se právě tak jako my, aby nás nepohltila. Ale nemělo se tak stát. Nakonec, když už byla jako hora trčící nad naší zádí a zaclánějící nám oblohu, důstojníci se rozběhli, druhý a třetí běželi ke křížovému stožáru a vyšplhali nahoru, první však běžel ke kormidlu a chtěl tam pomoci. Byl to statečný muž, ten Samuel Henan. Běžel přímo vstříc té matce všech vln, nemyslel na sebe, nýbrž pouze na loď. Oba muži byli přivázáni ke kormidlu, on pak chtěl být po ruce, kdyby některý z nich zahynul. A v tom nás chytla. My na střeše kabiny neviděli jsme na záď pro tisíce tun vody, jež na nás vtrhla. Vlna smetla vše – oba důstojníky šplhající do lanoví, Samuela Henana běžícího ke kormidlu, oba muže u kormidla, ano i kormidlo samo. Vícekrát jsme je nespatriili a dva z nás na střeše se taktéž utopili, a ani nemluvím o tesaři, kterého jsme pak našli a sebrali na zádi se všemi kostmi zlámanými tak, že byl na kaši.“

* * *

A nyní přichází zázrak, skutečný zázrak heroického ducha této ženy. Markétě Henanové bylo čtyřicet sedm, když zpráva o Samuelově za-

hynutí dostala se domů, a netrvalo dlouho, když neuvěřitelná zvěst počala kolovat ostrovem Mc Gill. Pravím neuvěřitelná. Ostrov Mc Gill nemohl jí uvěřit. Doktor Hall krčil nad tou novinkou pohrdlivě rameny. Všichni se jí smáli jako dobrému vtipu. Sledovali klep zpět až k Sáře Dackové, služce u Henanových, která žila sama s Markétou a jejím manželem. Sára Dacková však trvala na svém tvrzení a dostalo se jí za to hanebných lhářek. Jeden nebo dva odvážili se otázat Toma Henana samotného, avšak mimo hněvivé pohledy a nadávky za jejich domněnky nedostali z něho nic kloudného.

Pověst odumírala a ostrov počal hovořit nyní opět o ztrátě Grenoblu v čínských mořích, kde ztroskotala ta loď se všemi důstojníky a polovicí mužstva narozeného a ženatého na ostrově Mc Gill. Avšak pověst neodumřela úplně. Sára Dacková opakovala své tvrzení stále hlasitěji, pohledy Toma Henana byly hněvivější než kdy jindy a Dr. Hall po návštěvě v domě Henanových nekrčil již pohrdlivě rameny. Tehdy ostrov Mc Gill se podzdvihl a počalo hrozné vrtění všemi jazyky. Bylo to nepřirozené a bezbožné. Něco takového dosud nikdy neslyšeli. A když čas prošel a pravda slov Sáry Dackové byla očividná, obyvatelstvo ostrova rozhodlo právě tak jako můj vypravěč ze Starry Grace, že jen čert mohl něco takového zavařit. A ta posedlá žena tvrdila, jak Sára Dacková sdělovala, že to bude hoch. „Jedenáct dětí jsem porodila,“ říkala prý, „šest děvčat a pět hochů. A protože ve všem musí být rovnováha, bude rovnováha i u mne. Šest jedněch a půl tuctu druhých, pak to bude v rovnováze a tak jistě, jako že slunce ráno vyjde, tak jistě bude to hoch.“

A byl to hoch a byl to úplný div. Dr. Hall blouznil o jeho zralosti a tělesné síle a napsal o tom pojednání pro dublinskou lékařskou společnost jakožto o nejzajímavějším případě toho druhu v celé své dlouhé lékařské praxi. Když Sára Dacková prozradila jeho neuvěřitelnou váhu, ostrov Mc Gill odepřel uvěřit i tomu a opět nazval ji lhářkou. Když však doktor Hall potvrdil, že dítě sám vážil a shledal, že skutečně tolik váží, ostrov Mc Gill zatajil dech a přijímal pak

jakoukoli zprávu, již Sára Dacková přinášela o prospívání a chuti k jídlu toho dítěte. A Markéta Henanová donesla dítě opět do Belfastu a pokřtila je jménem Samuel.

* * *

„A jaké to bylo hodné dítě,“ vypravovala mi Sára Dacková.

Sára v době, kdy jsem se s ní setkal, byla čilá, flegmatická stará panna šedesáti let, vyzbrojená zkušeností tak tragickou a neobyčejnou, že ačkoli její jazyk pracoval již po celá desetiletí, jeho výklady budily dosud nesmírný zájem u všech bab.

„Jaké to bylo hodné dítě,“ pravila Sára Dacková. „Nikdy nezlobilo. Sedělo po celé hodiny na slunci a ani se neozvalo, dokud nemělo hlad. A ta síla! Ruce mělo jako muž. Pamatuji, když bylo jen několik hodin staré, že mne chytlo tak silně, až jsem vykřikla, jak jsem se polekala. Byl to vzor zdraví. Jen spalo, jedlo a rostlo. Nikdy nezlobilo. Nikdo neztratil ani jednu noc spánku kvůli němu, ba ani hodinu, a to ani při zoubkách a vůbec. A Markéta chovala je stále na kolenou a ptala se každého, viděl-li už takového hochu v celém království.“

A jak rostlo! Docela podle toho, jak jedlo. Když mu byl rok, byl veliký jako dvouletý hoch. Jen trochu dlouho trvalo, než začal chodit a mluvit. Mimo nějaké chroptivé zvuky v hrdle a pak že lezl po zemi a po všech čtyřech, nedalo se o řeči a chůzi ani mluvit. Ale to se dalo čekat, když tolik rostl. Vyrostl silný a zdravý. Ba i sám starý Tom Henan měl z něho radost a řekl, že v celém království není už druhého takového kluka. Doktor Hall byl první, jenž měl nějaké podezření, pamatuji se na to dobře, ačkoliv mě tehdy nenapadlo ani ve snu, na co myslí. Vidím ho jako dnes, jak dával různé věci Samuelovi před oči a dělal různé zvuky, hlasité i tiché, daleko i blízko u jeho oušek. A viděla jsem, jak doktor Hall pak odcházel a mračil obočí a vrtěl hlavou, jako kdyby dítě bylo nemocné. Ale nebylo nemocné, to jsem mohla odpřisáhnout, neboť viděla jsem,

jak jedlo a rostlo. Doktor Hall neřekl však Markétě ani slovo a já ani netušila, co mu nešlo do hlavy.

Pamatuji, když malý Sammy po první promluvil. Byla mu dvě léta a byl veliký jako pětileté dítě, ačkoliv nedovedl ještě chodit, jen lezl po všech čtyřech, šťastný a spokojený, a nedával nám žádnou práci ani starosti, jen když jsme mu dali dost jíst, což muselo být neobvykle často. Věšela jsem právě prádlo na šňůru, když on tu vyleze na všech čtyřech, kolébal svou velkou hlavou sem tam a mžoural na slunce. A pak najednou promluvil. Tak jsem sebou trhla, že bych byla téměř zemřela strachy, a tenkrát jsem poznala, proč doktor Hall vrtěl stále hlavou. Že mluvil? Dosud žádné dítě na ostrově McGill nemluvalo tak nahlas a takovým způsobem. Ne, nemýlila jsem se. Stála jsem tam a celá jsem se třásla. Malý Sammy hýkal. Povídám vám, pane, že hýkal jako osel – docela tak, nahlas a dlouho a vesele, až jsem myslela, že mu plíce prasknou.

Byl to idiot – velký, hrozný, obludný idiot. Teprve když začal takhle mluvit, řekl to doktor Hall Markétě, ta však nechtěla tomu věřit. Však bude všechno ještě dobře, řekla. Rostl příliš rychle, a tak se v ostatním zpozdil. Dejte mu na čas, řekla, a uvidíte. Ale starý Tom Henan věděl, co a jak, a už nenosil svou hlavu tak vzhůru jako dříve. Nemohl to pak vystát a nedovedl se přemoci, aby se toho dotkl, ačkoli nemohu zapřít, že tím byl jako očarován. Často jsem ho viděla, jak se po tom po očku dívá a díval se, až měl oči vypoulené hrůzou, a když to začalo hýkat, starý Tom ucpával si prsty uši a vyhlížel tak uboze, že jsem ho musela politovat.

A jak umělo hýkat! Bylo to to jediné, co umělo mimo jídlo. Když to dostalo hlad, zahýkalo a nepřestalo, dokud nedostalo jíst. A každého rána, jakmile jen vylezlo ke kuchyňským dveřím a zamžouralo na slunce, začalo hýkat. A hýkání to bylo, co mu přineslo smrt.

Pamatuji se dobře. Byla mu tři léta a byl veliký jako desetiletý hoch. Se starým Tomem to šlo stále hůře, orál na svém poli a stále k sobě něco mluvil a bručel. A ráno toho dne, jak pamatuji, seděl na

lavici před kuchyní a dělal topůrka k motyce. A ten blbeček přilezl nepozorovaně ke dveřím a zahýkal, jak byl zvyklý, na slunce. Vidím ještě, jak starý Tom sebou trhl a jak se podíval. A hle, tu je ta blbá obluda a kolébá svou velkou hlavou ze strany na stranu a mžourá a hýká jako osel. To bylo už příliš mnoho pro Toma. Něco jako by se v něm najednou utrhl. Vyskočil na nohy a praštil topůrkem blbci do hlavy. A zase napřáhl motyku a zas a zas, jako by to byl vzteklý pes, před kterým by měl strach.

A pak šel rovnou do chléva a oběsil se na trámu. Nu, potom jsem tam už nechtěla zůstat, a tak jsem pak bydlela u sestry, u té, co si vzala Johna Martina, a bylo mi dobře.“

* * *

Seděl jsem na lavici u kuchyňských dveří a pozoroval jsem Markétu Henanovou, jak svým mozolnatým palcem přicpávala doutnající tabák ve své dýmce a zírala přitom přes pole temnící se v šeru. Byla to táž lavice, na níž seděl Tom Henan onoho posledního, krvavého dne svého života. A Markéta seděla na prahu dveří, kde kdysi tak často ten netvor mžoural do slunce a kýval hlavou ze strany na stranu a hýkal. Hovořili jsme spolu asi hodinu, ona s klidnou jistotou věčnosti, jíž se tak vyznačovala, a za nic na světě nebyl jsem s to, abych nahmatal motivy probíhající zmateným předivem její mysli. Byla snad mučednicí pravdy? Byla jí snad dána schopnost kořit se před tak abstraktním oltářem? Dospěla k přesvědčení, že abstraktní pravda je jedinou vysokou metou lidských tuch a snah toho dne, dávno minulého, když pokřtila svého prvorozeného Samuela? Nebo tkvěla v ní snad tupá tvrdošíjnost vola? Úpornost jankovitého koně? Zatvrzelost tvrdé selské hlavy? Byl to vrtoch, nebo fantazie? Záblesk šílenství v mysli jinak význačně rozumné? Nebo naopak měla snad ducha Brunova? Byla přesvědčena o rozumové správnosti stanoviska, jež zaujala? Byla dosti osvícena a pevné mysli, aby se vzepřela

pověře a předsudku? Nebo snad byla spíše sama ovládána jakousi silnější, hlubší pověrou, vzýváním fetiše, jehož alfou a omegou byl záhrobní Samuel?

„Chcete mi snad říci,“ ozvala se, „kdyby druhý Samuel se nazýval Larry, že by nespádl do vřelé vody a neutopil by se? Mezi námi, pane, a je to na vás vidět, že jste rozumný muž, dělalo by snad to jméno samo takový rozdíl? Nebyli bychom snad toho dne prali, kdyby to byl Larry nebo Michael? Nebyla by snad horká voda horká a nebyla by ho opařila, kdyby měl jiné jméno než Samuel?“

Uznával jsem správnost jejích vývodů a ona pokračovala:

„Může snad taková maličkost, jako je pouhé jméno, měnit plány boží? Běží svět jen nazdařbůh a je snad Bůh tak slabým vrtkavým tvorem, že mění osud věcí jen proto, že takový červ jako Markéta Henanová uznal za vhodné pojmenovat své dítě Samuelem? Vezměte mého syna Jamieho. Ten by nepřijal muže jménem Rooshan-Funn mezi své mužstvo, protože věří, že Rooshan-Funn dovede přivolat větry a dělat zlé povětrí. Myslel byste také tak? Myslel byste, že Bůh, jenž dává větrům vanout, pohnul by jen svou hlavou ze své výše, aby vyslechl slovo nějakého umaštěného Rooshan-Funna ve srubu nějaké špinavé lodi?“

Řekl jsem, že ne, rozhodně ne, ona však nedala se tak snadno odchýlit od svých vývodů, jež chtěla přivést až ke konci.

„A myslíte tedy, že Bůh, který řídí běh hvězd a pro jehož vznešenou, všemohoucí nohu svět je prachovou poduškou, myslíte tedy, že On jen proto, aby vzdoroval nějaké Markétě Henanové, by poslal ohromnou vlnu od mysu, aby smetla jejího syna do věčnosti, a to vše jen proto, že mu dala jméno Samuel?“

„Ale proč právě Samuel?“ tázal jsem se.

„A to ani nevím. Zachtělo se mi tak.“

„Ale proč se vám tak zachtělo?“

„A jsem snad ta, která by vám mohla odpovědět na takovou otázku? Je snad někdo na světě, ať živý, ať mrtvý, kdo by vám mohl

odpovědět? Kdo může vám udat, proč je v něčem nějaká záliba? Můj Jamie byl jako posedlý po podmáslí, říkal, že by je pil tak dlouho, až by mu zuby vypadaly. A můj Timotej nemohl se podmáslí ani dotknout. Já poslouchám ráda, jak hrom duní, řve a rachotí, moje Katie nesnese ho vůbec, a jak začne hřímat, dá se do křiku a do naříkání a běží se hned uschovat do peřin. A dosud nikdy jsem neslyšela odpověď po příčině takové záliby. Jedině Bůh zná takovou odpověď. Vy a já jsme smrtelníci a nemůžeme to vědět. Nám stačí, víme-li, co máme rádi a co neradi. Chci – to je první slovo i poslední. A za toto ‚chci‘ nikdo se nedostane a nevypátrá ‚proč‘. Líbí se mi jméno Samuel a chtěla jsem ho mít. Je to sladké, milé jméno a jeho zvuk má pro mne půvab, jemuž sama nerozumím.“

Setmělo se a v nastalém tichu hleděl jsem na to nádherně klenu-
té čelo, jež čas nedovedl poskvřnit, na mezeru mezi jejíma očima,
na oči samotné – jasné, bystré, bodré. Vstala, dávala mi tím na sro-
zuměnou, že je konec hovoru, a řekla:

„Půjdete domů potmě a obloha ukazuje na déšť.“

„Litujete něčeho, Markéto Henanová?“ tázal jsem se pojednou
bez rozmýšlení.

Chvíli na mne zkoumavě hleděla.

„Ano, že se mi nenarodil ještě jeden syn.“

„A vy byste...?“ uvázl jsem.

„Nu ovšem že ano,“ odvětila, „jmenoval by se také tak.“

Kráčel jsem ztemnělou silnicí mezi ploty z hlohu a uvažoval
o „proč“ určité záliby, opakoval si přitom sám k sobě slovo Samuel
nahlas a naslouchal zvuku, jehož půvab okouznil její duši a zavedl
její život na tragickou cestu. Samuel! Je v tom jistý půvab. Ano,
skutečně je.

Z knihy povídek „Síla silného“

Jack London

Samuel

Edice Klasická světová próza

Překlad Ivan Schulz

Ilustrace na obálce Jeshta/Shutterstock.com

Redakce Markéta Teuchnerová

Vydala Městská knihovna v Praze

Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. elektronické vydání

Verze 1.0 z 15. 5. 2019

ISBN 978-80-7602-821-0 (epub)

ISBN 978-80-7602-822-7 (pdf)

ISBN 978-80-7602-823-4 (prc)